

Povinnost mlčenlivosti

(§ 21 zákona o advokacii)

Advokát je povinen zachovávat mlčenlivost o
všech skutečnostech, o nichž se dozvěděl v
souvislosti s poskytováním právních služeb.

Povinnost mlčenlivosti trvá i po vyškrtnutí ze
seznamu advokátů.

Nález II. ÚS 889/10

Povinnost mlčenlivosti je základním předpokladem pro poskytování právní pomoci a tím i nezbytnou podmínkou fungování demokratické společnosti. Výkon profese advokáta vychází z důvěrného vztahu mezi advokátem a klientem a z důvěry klienta v mlčenlivost advokáta. Nejedná se o výsadu advokáta, která by měla založit vynětí z obecně platného a závazného právního řádu, ale jde o povinnost uloženou advokátovi v zájmu jeho klientů a pro jejich ochranu.

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR, 8 Tdo 1148/2007

-
- ✦ Vzájemný vztah důvěry mezi obhájcem a jeho klientem je mimo jiné chráněn povinností mlčenlivosti advokáta.
 - ✦ Splnění této povinnosti, resp. využití tohoto oprávnění ovšem nelze realizovat tak, že obhájce v zájmu svého klienta k dotazu orgánu činného v trestním řízení **vede nepravdivé údaje**, např. ohledně identity osoby, na niž je dotazován.
 - ✦ Jestliže obhájce, i přes oprávnění vyplývající z ustanovení § 21 ZA, neodmítne odpovědět na položenou otázku, ale **záměrně uvede nepravdu**, a to proto, aby jeho klient unikl trestnímu stíhání, pak nejenže jedná v rozporu zejména s ustanovením § 16 odst. 2 a § 17 ZA, ale za splnění dalších podmínek lze toto jeho jednání pokládat za trestný čin nadržování podle § 166 trestního zákona (nyní § 366 trestního zákoníku).

K 11/2004: Advokát, který **nebyl zbaven povinnosti mlčenlivosti**, vypovídá jako svědek v trestním řízení vedeném proti jeho byt' bývalému klientovi a v jeho neprospěch uvede podstatu poskytnutých právních služeb, hrubým způsobem porušuje zákon o advokacii a jeden ze základních etických principů výkonu advokacie.

K 4/2005: Podání **trestního oznámení na vlastního klienta** pro podezření z trestného činu, o němž se advokát dozvěděl v souvislosti s poskytováním právní služeb tomuto klientovi, je **závažným porušením** povinnosti advokáta bez ohledu na to, že se tak stalo až po skončení zastoupení.

K 10/2003: Podá-li advokátův **klient trestní oznámení na byt' bývalého klienta** tohoto advokáta, je advokát vázán povinností mlčenlivosti a není proto oprávněn orgánům činným v trestním řízení podávat jakékoli informace o skutečnostech, o kterých se dozvěděl v souvislosti s poskytováním právních služeb.

K 4/1999: Advokát je povinen zachovávat mlčenlivost **i za situace, že se cítí osobně ohrožen.** Povinnost mlčenlivosti je povinen zachovat i ohledně údajů, které jsou **zjistitelné** i jiným způsobem.

K 18/2013: Je kárným proviněním, jestliže advokát uzavře **smlouvu o postoupení pohledávek za klientem** a navíc existenci této smlouvy oznamuje i dalším osobám

K 5/2003: Jde o závažné porušení povinnosti advokáta, jestliže po skončení zastoupení předá klientovi spisový materiál v průhledných deskách prostřednictvím třetí osoby, která není vázána povinností mlčenlivosti.

K 2/1997: Je porušením povinnosti advokáta, jedná-li se svým klientem **ve věznici** **v přítomnosti jiných osob**, rovněž vazebně stíhaných.

K 19/2010: Je kárným proviněním, jestliže advokát, aniž je zproštěn povinnosti mlčenlivosti, **poskytne rozhovor**, otištěný v týdeníku, ve kterém popisuje **finanční situaci klienta** v době uzavírání mandátní smlouvy, předmět právních služeb i ujednání o odměně.

K 8/2007: Je nepřípustné, aby advokát umožňoval **zaměstnancům jiného soukromého subjektu**, aby pro něho, byť jen částečně, vykonávali práce související s výkonem advokacie a aby **vyřizovali jeho klientské věci**.

Mlčenlivost dalších osob

Povinnost mlčenlivosti se vztahuje obdobně i na zaměstnance advokáta a na jiné osoby, které se s advokátem podílejí na poskytování právních služeb

Zproštění mlčenlivosti

Povinnosti mlčenlivosti může advokáta **zprostit** pouze klient a po jeho smrti či zániku **právní nástupce** k klienta

má-li klient více právních nástupců, ke zproštění advokáta povinnosti mlčenlivosti je potřebný souhlasný projev všech právních nástupců klienta.

Nepřekážení trestného činu

Povinností mlčenlivosti není dotčena zákonem uložená povinnost **překazit** spáchání trestného činu

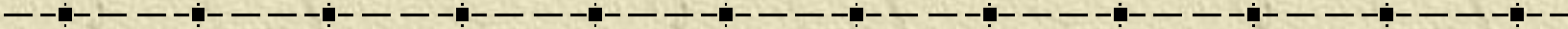
Forma zproštění

Zbavení povinnosti mlčenlivosti advokáta klientem nebo jeho právním nástupcem anebo jeho právními nástupci musí být provedeno **písemnou formou** a musí být **adresováno advokátovi**; v řízení **před soudem** tak lze učinit **i ústně do protokolu**.

Výjimka i po zproštění

I po zproštění mlčenlivosti je však advokát povinen zachovávat mlčenlivost, je-li **z okolností případu zřejmé**, že ho klient nebo jeho právní nástupce této povinnosti **zprostil pod nátlakem nebo v tísní**.

Substitut

Advokát nemá povinnost mlčenlivosti ve vztahu k osobě, kterou pověřuje provedením jednotlivých úkonů právních služeb, pokud je tato osoba povinna sama tuto povinnost zachovávat.

Procesní výjimky

Povinností mlčenlivosti není advokát vázán

v rozsahu nezbytném pro řízení před soudem nebo jiným orgánem, je-li předmětem řízení **spor mezi ním a klientem** nebo jeho právním nástupcem

Procesní výjimky

Povinností mlčenlivosti není advokát vázán

v řízení před představenstvem ČAK

- o vyškrtnutí ze seznamu advokátů či advokátních koncipientů
- o pozastavení výkonu advokacie nebo právní praxe advokátního koncipienta

Procesní výjimky

Povinností mlčenlivosti není advokát vázán

v řízení vedeném předsedou ČAK

- o vyškrtnutí ze seznamu advokátů či advokátních koncipientů
- o pozastavení výkonu advokacie nebo právní praxe advokátního koncipienta
- o určení advokáta
- o určení nástupce či zástupce advokáta

Procesní výjimky

Povinností mlčenlivosti není advokát vázán

v soudním řízení o žalobě proti ČAK

vždy v rozsahu nezbytném pro ochranu jeho práv
nebo právem chráněných zájmů jako advokáta.

Procesní výjimky

Povinností mlčenlivosti se advokát nemůže dovolat

v kárném řízení,

vůči advokátovi, který byl pověřen předsedou kontrolní rady provedením přípravných úkonů k prověření, zda došlo ke kárnému provinění

Prohlídka advokátní kanceláře

§ 85b trestního řádu

§ 255 daňového řádu

Usnesení představenstva České advokátní komory
č. 6/2006 Věstníku v platném znění (postup
zástupce Komory)

Nález II. ÚS 889/10

Povinnost mlčenlivosti je povinností uloženou advokátovi v zájmu jeho klientů a pro jejich ochranu. V tomto smyslu také profesionální tajemství a jeho dodržování advokátem požívá příslušné ochrany, a to zejména v situacích, kdy tato povinnost advokáta může být ohrožena v případech jako je **domovní prohlídka u advokáta nebo v jeho kanceláři**, prováděná podle ustanovení **§ 85b trestního řádu**. Práva třetích osob jsou v rámci tohoto postupu chráněna na prvním místě **zástupcem ČAK**. Důvody, pro které zástupce ČAK odepře souhlas k seznámení se s listinami, lze přezkoumat pouze soudem.

§ 255 daňového řádu

Správce daně se může s obsahem písemností, o nichž advokát prohlásí, že obsahují skutečnosti, na něž se podle jiného právního předpisu vztahuje povinnost mlčenlivosti advokáta, seznámit pouze **za přítomnosti a se souhlasem zástupce České advokátní komory**, kterého na základě žádosti správce daně ustanoví její předseda z řad jejích zaměstnanců nebo z řad advokátů ...

§ 85 b odst. 2 trestního řádu

Odmítne-li zástupce Komory souhlas udělit, musí být listiny za účasti orgánu provádějícího úkon, advokáta a zástupce Komory **zabezpečeny** tak, aby se s jejich obsahem nemohl nikdo seznámit, popřípadě je zničit nebo poškodit; bezprostředně poté musí být příslušné listiny **předány Komoře**. Komora vrátí advokátovi tyto listiny bez odkladu poté, co marně uplyne lhůta k podání návrhu podle odstavce 5. Komora postupuje obdobně, byl-li návrh zamítnut, a to i ohledně některých listin ...

Stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu ČR

Tpjn 306/2014 z 25. 6. 2015

Účelem ustanovení § 85b odst. 1 tr. ř. je ochrana listin, k nimž se váže povinnost mlčenlivosti advokáta, a ochrana práv třetích osob, pro něž advokát vykonává svou profesní činnost.

Pojem „**jiné prostory, v nichž advokát vykonává advokacii**“ ve smyslu označeného ustanovení musí být tedy vykládán v souladu s tímto účelem jako jakýkoli prostor, který souvisí s výkonem advokacie a v němž se **proto vyskytují** informace o klientech ať již v písemné, elektronické či jiné podobě.

Vedle sídla advokáta zapsaného do seznamu advokátů jde dále např. o pobočku advokátní kanceláře, kancelář advokáta v sídle obchodní společnosti, již poskytuje právní služby, **vozidlo** advokáta nebo **místa určená k archivaci či ukládání advokátních spisů**.

pokračování

Postup podle § 85b tr. ř. se však uplatní i u ostatních v úvahu přicházejících míst vztahujících se k výkonu advokacie, v nichž lze ukládat, zpracovávat a využívat informace o klientech, jichž se dotýká povinnost mlčenlivosti advokáta.

Mohou jimi být různá **elektronická úložiště dat**, a to ať už jde o webové stránky advokáta, vlastní datová úložiště advokáta nenacházející se v místech běžného výkonu advokátní praxe nebo úložiště provozovaná od advokáta odlišnou osobou, umožňující dálkový přístup pomocí internetové sítě (např. různé typy tzv. hostingů, cloudů, serverů).

Obydlí advokáta, pokud v něm **vykonává advokacii**, není jiným prostorem ve smyslu § 85b tr. ř., ale režim tohoto ustanovení na něj dopadá v rámci **domovní prohlídky**.